

MỤC LỤC

CẨM NANG “VĂN HÓA GIAO TIẾP - ỨNG XỬ TRONG GIA ĐÌNH VÀ CỘNG ĐỒNG”

Lời mở đầu	3
Phần 1: NHỮNG NGUYÊN TẮC CHUNG THỰC HIỆN VĂN HÓA GIAO TIẾP - ỨNG XỬ	4
1. Những hành vi giao tiếp ứng xử đẹp hình thành nếp sống văn minh	4
2. Những hành vi giao tiếp ứng xử chưa đẹp cần loại bỏ	7
Phần 2: GIAO TIẾP - ỨNG XỬ TRONG GIA ĐÌNH	9
* Nguyên tắc chung	10
1. Ông bà, cha mẹ đối với con, cháu	11
2. Con, cháu đối với ông bà, cha mẹ	12
3. Đối với vợ, chồng	13
4. Đối với anh, chị, em.	14
Phần 3: GIAO TIẾP - ỨNG XỬ TRONG CỘNG ĐỒNG	15
1. Đối với hàng xóm, láng giềng	16
2. Đối với việc cưới.	17
2.1. Người tổ chức.	17
2.1. Khách tham dự	17

3. Đối với việc tang	18
3.1. Người có tang	18
3.2. Khách đến chia buồn	19
4. Ở nơi công cộng	19
4.1. Ở công viên, nơi tham quan	20
4.2. Ở nhà hát, rạp chiếu phim	21
4.2. Ở nhà hàng, tiệm ăn	21
4.3. Ở các cơ sở di tích, tín ngưỡng, tôn giáo	22
4.5. Ở siêu thị, chợ và trung tâm thương mại	24
5. Khi tham gia giao thông	25
* Nguyên tắc chung	25
5.1. Khi sử dụng các loại phương tiện công cộng ..	27
5.2. Khi điều khiển xe	28
5.3. Khi đi bộ	30
Tài liệu tham khảo	32

Lời mở đầu

"Văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, phát triển văn hóa vì sự hoàn thiện nhân cách con người và xây dựng con người để phát triển văn hóa" là một trong những mục tiêu, quan điểm của Đảng được khẳng định tại Nghị quyết Hội nghị Trung ương 9, khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước. Muốn xây dựng xã hội văn minh, trước hết cần xây dựng những con người văn hóa, có nhân cách, lối sống tốt đẹp.

Cẩm nang "Văn hóa giao tiếp - ứng xử trong gia đình và cộng đồng" được biên soạn với mong muốn tuyên truyền xây dựng lối sống văn hóa và thực hiện nếp sống văn minh đô thị trong Nhân dân Quận 1, nâng cao ý thức tự giác của mỗi người trong việc chấp hành pháp luật, kết hợp hài hòa lợi ích của cá nhân và lợi ích của xã hội với tinh thần "Mỗi người vì mọi người, mọi người vì mỗi người", đề cao trách nhiệm của cá nhân với bản thân, gia đình và cộng đồng, góp phần xây dựng Quận 1 "An toàn - Văn minh - Phát triển - Nghĩa tình" vì hạnh phúc của Nhân dân, vì sự phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh.

PHẦN 1

NHỮNG NGUYÊN TẮC CHUNG

1. Những hành vi giao tiếp - ứng xử đẹp hình thành nếp sống văn minh.

- **Chào hỏi:** Đây là phép xã giao tối thiểu. Khi gặp nhau, tùy theo đối tượng mà chúng ta sẽ chào hỏi bằng một câu chào hoặc một lời hỏi thăm, một nụ cười, cái gật đầu... với thái độ vui vẻ.

- **Biết "cảm ơn" và "xin lỗi":** Cảm ơn khi bạn được người khác giúp đỡ hoặc nhận được sự quan tâm; xin lỗi khi bạn có lỗi hoặc lời xin lỗi mang tính xã giao khi cắt ngang câu chuyện của người khác.

- **Nói năng đúng mực:** Nói vừa phải, đủ nghe, nói gọn gàng, đủ ý và quan sát thái độ người nghe. Ngôn ngữ, lời nói chuẩn mực.

- **Biết lắng nghe, tiếp thu ý kiến của người khác:** Bằng thái độ chân thành, cởi mở sẽ giúp hai bên hiểu nhau, tạo mối quan hệ tốt đẹp.

- **Văn hóa xếp hàng:** Hãy xếp hàng trật tự, văn minh ở những nơi công cộng yêu cầu phải xếp hàng, không chen ngang, xô đẩy. Nếu bạn không vội thì hãy nhường cho người già, trẻ em, phụ nữ có thai lên trước.

- **Giúp đỡ người khác khi có thể:** Làm cho bản thân bạn trở nên lịch sự hơn và chắc chắn khi bạn cần sẽ có người sẵn sàng giúp đỡ bạn. Hãy thể hiện cảm xúc, sự quan tâm với những sự vật, sự việc xung quanh mình, đừng bàng quang, vô cảm với mọi người.

- **Giữ lời hứa để tăng uy tín của bản thân:** Lời hứa cực kỳ quan trọng, bất cứ hoàn cảnh nào nếu bạn thất hứa, bạn đã tự hạ thấp mình và làm giảm sút uy tín của bạn, nhất là lời hứa với trẻ em.

- **Ghi nhớ những ngày quan trọng trong năm** như sinh nhật của những người thân trong gia đình, những người bạn thân, đồng nghiệp... hay những ngày giỗ, lễ trong năm. Và trong những ngày này, một buổi tiệc hay những món quà nhỏ sẽ giúp mối quan hệ của bạn với họ tốt hơn.

2. Những hành vi giao tiếp ứng xử chưa đẹp cần loại bỏ

- **Sử dụng lời nói thiếu tế nhị, dung tục:** Những từ dung tục là điều cấm kỵ trong giao tiếp. Nếu bạn có thói quen sử dụng những từ này thì hãy lập tức loại bỏ nó ra khỏi ngôn ngữ giao tiếp của bạn.

- **Nói quá nhiều:** Không nên giành quyền độc thoại trong những cuộc giao tiếp, hãy để người khác cùng tham gia với bạn, trò chuyện cởi mở và tôn trọng lẫn nhau.

- **Ngắt lời người khác:** Việc ngắt lời người khác khi họ đang nói giống như bạn đang bắt họ ngưng nhai khi đã lỡ bỏ thức ăn vào miệng. Vì vậy, hãy thật sự khéo léo khi muốn ngắt lời một ai đó.

- **Không tôn trọng người đang giao tiếp:** Thể hiện qua lời nói, cử chỉ, hành vi thiếu tôn trọng, thiếu chân thành khi giao tiếp sẽ làm người khác khó chịu.

- **Tranh cãi không cần thiết:** Việc tranh luận một vấn đề nên dừng ở thời điểm thích hợp, đừng để sự tranh cãi đó dẫn đến những mâu thuẫn không đáng có, đặc biệt là ở những nơi công cộng.

- **Thiếu độ lượng:** Nếu bạn không chấp nhận bỏ qua những cử chỉ, hành động, lời nói không đúng do vô ý của đối phương thì sẽ làm cuộc giao tiếp căng thẳng, không đạt kết quả giao tiếp.

- **Thiếu chừng mực:** Hãy luôn giữ chừng mực nhất định trong giao tiếp, đặc biệt là với người lớn tuổi, cấp trên hay phụ nữ.

- **Khen không đúng lúc:** Tùy vào điều kiện, hoàn cảnh và cả tâm lý của đối phương, nếu bạn khen không đúng lúc nó sẽ gây tác dụng ngược lại.

- **Hút thuốc nơi công cộng:** Vừa có hại cho sức khỏe của bạn và mọi người, vừa gây mất thiện cảm trong giao tiếp. Hút thuốc lá vừa có hại, vừa gây hôi miệng, gây khó chịu cho những người xung quanh. Bỏ thuốc lá là việc làm tốt nhất với bạn.

- **Khạc nhổ nơi công cộng:** Làm cho người khác vô cùng khó chịu, đặc biệt những người có thói quen khạc nhổ khi đi đường lại càng mất vệ sinh hơn.

- **Xả rác nơi công cộng:** Nếu bạn muốn môi trường sống của bạn sạch đẹp, trong lành thì việc xả rác không đúng chỗ là bạn đang làm ngược lại. Hãy bỏ tư duy chỉ làm đẹp nhà mình mà làm xấu nơi công cộng vì nơi công cộng là của chung.

- **Tiểu tiện nơi công cộng:** Vừa gây mất vệ sinh, vừa phản cảm tột độ. Hãy tiểu tiện đúng chỗ.

- **Ăn cắp vặt:** Những món đồ chẳng đáng giá để bạn phải đánh đổi danh dự của mình. Đừng để người khác đánh giá xấu về bạn, coi thường bạn chỉ vì một món đồ nhỏ ấy.

PHẦN 2

GIAO TIẾP - ỨNG XỬ TRONG GIA ĐÌNH

Nguyên tắc chung trong gia đình

- Thực hiện phương châm “Xây dựng gia đình No ấm - Bình đẳng - Tiến bộ - Hạnh phúc”; lấy tôn ti, trật tự trong gia đình làm nền tảng trong giao tiếp - ứng xử.

- Chân thành, quan tâm, yêu thương, tôn trọng lẫn nhau; biết lắng nghe, có thái độ đúng mực; chia sẻ với nhau từng niềm vui cũng như nỗi buồn.

- Chủ động tìm cơ hội giao tiếp, thể hiện tình cảm, sự thân thiện...

- Trung thực, khách quan, không định kiến, không ép buộc, có tình, có lý.

- Luôn có ý thức giữ gìn hòa khí trong gia đình.

1. Con, cháu đối với ông bà, cha mẹ

* *Nên làm*

- Luôn quan tâm chăm sóc, động viên, giúp đỡ; phụng dưỡng khi ông bà, cha mẹ già yếu, ốm đau.

- Lễ phép, kính trọng, biết ơn, hiếu thảo và gần gũi với ông bà, cha mẹ.

- Thể hiện sự chân thành, không nói dối, làm buồn lòng ông bà, cha mẹ.

- Hỏi ý kiến ông bà, cha mẹ đối với những công việc quan trọng; biết lắng nghe những điều hay, lẽ phải từ ông bà, cha mẹ.

- Thuyết phục, giải thích cho ông bà, cha mẹ về những vấn đề khi chưa hiểu đúng hoặc xin lỗi về những hành động sai trái chưa đúng mực.

* *Không nên*

- Ngươi cãi, bạo hành đối với ông bà, cha mẹ.

- Phản đối, ngăn cản những nhu cầu, sở thích chính đáng của ông bà, cha mẹ.

- Đặt gánh nặng gia đình, con cái của bản thân lên ông bà, cha mẹ.

2. Ông bà, cha mẹ đối với con, cháu

* *Nên làm*

- Làm gương cho con, cháu noi theo trong mọi cử chỉ, hành động, lời nói.

- Thể hiện tình yêu thương, gần bó và che chở cho con, cháu.

Tạo sự công bằng giữa các con, cháu.

- Giáo dục, dạy dỗ, truyền đạt các giá trị truyền thống, kỹ năng, kinh nghiệm sống cho con, cháu.

- Quan tâm, khuyến khích, động viên con, cháu phát huy điểm mạnh và khắc phục hạn chế; biết sống tốt, sống có ích cho bản thân, gia đình và xã hội.

* *Không nên*

- La mắng, quát nạt, bạo hành, phân biệt đối xử, áp đặt vô điều kiện với con, cháu.

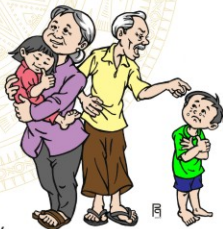
- Trọng nam, khinh nữ; trọng con trưởng, xem thường con thứ.

- Nói sai sự thật hoặc không giữ đúng lời hứa với con, cháu.

- So sánh, chê bai con, cháu quá mức.

- Cử chỉ, hành vi, lời nói thiếu chuẩn mực.

- Cương chiều con, cháu quá mức.

3. Đối với vợ, chồng

* Nên làm

- Chung thủy là giá trị cốt lõi, bền vững của cuộc sống vợ chồng.

- Bình đẳng, cùng có trách nhiệm trong chăm sóc con cái, phụ giúp việc gia đình, đóng góp tài chính gia đình...

- Thể hiện tình cảm, sự tôn trọng, quan tâm, yêu thương, chăm sóc lẫn nhau.

- Cùng bàn bạc, thảo luận để thống nhất giải quyết các công việc của gia đình.

- Hòa nhã, biết lắng nghe, cảm thông, chia sẻ, độ lượng và tha thứ cho nhau.

- Tôn kính, xem trọng gia đình vợ, chồng như gia đình mình.

- Đối đãi chu toàn và xem những việc của gia đình 2 bên như việc của mình để cùng thu vén, sắp xếp.

- Chăm sóc chu đáo cha mẹ 2 bên, đặc biệt khi đau ốm, bệnh tật.

* Không nên

- Độc đoán, gia trưởng, áp đặt ý chí của cá nhân lên người bạn đời.

- Chỉ trích nhau trong giao tiếp và có hành vi bạo hành.

- Ghen tuông quá mức.

- Soi mói, nặng nề nhau.

- Suồng sã, thô lỗ trong đời sống vợ chồng.

- Chỉ trích về tư cách đạo đức của các thành viên trong gia đình.

4. Đối với anh, chị, em

* Nên làm

- Phải thể hiện tôn ti, trật tự trong xưng hô, giao tiếp; biết tôn trọng, bao dung, nhường nhịn nhau trong cuộc sống.

- Hòa thuận, yêu thương, lắng nghe, khuyên bảo nhau những điều hay, lẽ phải để sống tốt hơn.

- Quan tâm, chia sẻ, giúp đỡ nhau cùng tiến bộ, cùng phát triển kinh tế và sẵn sàng tương trợ khi gặp khó khăn, hoạn nạn.

* Không nên

- Hồn xược, bất kính với người lớn hơn mình.

- So sánh, đổ ky, đùn đẩy trách nhiệm lẫn nhau.

- Bỏ mặc, xa lánh, hắt hủi anh, chị, em trong lúc khó khăn, hoạn nạn.

PHẦN 3

GIAO TIẾP - ỨNG XỬ TRONG CỘNG ĐỒNG

1. Đối với hàng xóm, láng giềng

* Nên làm

- Thường xuyên tiếp xúc, gặp gỡ, trao đổi để tạo sự thân thiện.

- Cảm thông, chia sẻ và sẵn sàng giúp đỡ nhau khi hữu sự.

- Giữ vệ sinh và thường xuyên quét dọn khuôn viên chung.

- Khi xảy ra mâu thuẫn phải biết kiềm chế, cùng tìm hướng giải quyết mâu thuẫn với phương châm "dĩ hòa vi quý".

* Không nên

- Bàn luận quá sâu vào những việc riêng tư của hàng xóm.

- Làm hàng xóm khó chịu vì những âm thanh quá lớn của gia đình bạn.

- Chuyện nhỏ nhặt hàng ngày đừng xé ra to làm ảnh hưởng đến tình cảm xóm giềng.

- Phản bác, bình luận gay gắt về quan điểm tôn giáo, tín ngưỡng của nhau.

- Chiếm dụng không gian, khuôn viên chung để đồ vật và trồng cây của riêng mình.

- Thả súc vật chạy rông, phóng uế nơi công cộng.

2. Đối với việc cưới

2.1. Người tổ chức

- Tiếp đón niềm nở, thân thiện, chu đáo đối với khách tham dự.

- Tổ chức lễ cưới trang trọng, vui tươi, tiết kiệm, phù hợp. Bắt đầu đúng giờ ghi trong thiệp mời.

- Khuyến khích báo hỷ thay cho mời dự lễ; tổ chức tiệc trà thay cho tổ chức tiệc mặn tại gia đình, hội trường cơ quan, nhà văn hoá...

2.2. Khách tham dự

- Thái độ vui vẻ, thân thiện chia sẻ niềm vui với gia chủ.
- Đến đúng giờ theo thiệp mời.
- Trang phục đẹp, lịch sự, tao nhã.
- Tế nhị trong ăn, uống.
- Tránh ép nhau uống nhiều bia, rượu vì vừa có hại cho sức khỏe, lại vừa gây lãng phí tiền bạc của gia chủ.

- Không nên ở lại quá lâu làm mất thời gian của gia chủ và ảnh hưởng tới việc phục vụ của nơi tổ chức tiệc.

- Khi tham dự tiệc tại nhà hàng, cha mẹ không nên mang theo con cái để tránh phiền hà cho gia chủ, trừ khi có sự thân thiết và phải đảm bảo giữ trẻ sao cho không làm phiền người xung quanh. Cha mẹ không nên để con trẻ tự do nô giỡn trên sân khấu gây mất trật tự và trở ngại cho việc biểu diễn của các ca sĩ.

- Đừng tỏ ra khó chịu vì chuyện đón tiếp không được chu đáo.

3. Đối với việc tang

3.1. Người có tang

- Tiếp đón lịch sự, thân thiện với khách đến chia buồn.
- Dụng lán, nhà bạt, sử dụng loa đài không làm ảnh hưởng đến người xung quanh.
- Không để thi hài quá lâu.
- Hạn chế đốt vàng mã, rắc rải vàng mã và tiền trên đường đi đưa tang.

3.2. Khách đến chia buồn

- Chọn trang phục màu trắng hoặc màu tối, kín đáo, lịch sự, không cầu kỳ, lòe loẹt, hở hang.

- Thái độ trang nghiêm, tôn trọng người đã khuất.

- Chân thành chia buồn với mất mát của gia chủ.

- Làm theo hướng dẫn của gia đình người mất khi đến viếng.

- Không bàn tán về nghi thức hoặc tự thực hiện theo ý mình.

4. Ở nơi công cộng

* Nguyên tắc chung

- Không viết, vẽ bậy trên tường; không phát tờ rơi, quảng cáo, rao vặt trái phép trên lòng, lề đường.

- Không để nước đọng, rác thải, nước thải đổ ra mặt đường, vỉa hè, gốc cây, nắp hố ga, miệng cống; không đánh bắt cá ở những nơi không cho phép.

- Không buôn bán hàng rong, ăn xin, chèo kéo du khách ảnh hưởng đến an toàn giao thông, an ninh trật tự.

- Không hút thuốc lá nếu đó không phải là khu vực dành cho người hút thuốc.

- Không chặn dắt, thả súc vật chạy rong, phóng uế nơi công cộng.

4.1. Ở công viên, nơi tham quan

* **Nên làm**

- Tuân thủ nguyên tắc chung và nội quy nơi tham quan.

- Giữ an ninh trật tự và vệ sinh môi trường.

- Luôn ý thức không xâm hại đến cây cỏ, đồ vật, con vật...

- Có ý thức nhường nhịn nhau, hỗ trợ người già, trẻ em và phụ nữ mang thai.

* **Không nên**

- Chen lấn, xô đẩy.

- Độc chiếm một vị trí đẹp, một chiếc ghế chung quá lâu, hãy nhường cho người khác cùng tham quan, thưởng ngoạn.

4.2. Ở nhà hát, rạp chiếu phim

* **Nên làm**

- Xếp hàng mua vé hoặc soát vé, không chen ngang trước người khác.
- Hãy ngồi đúng chỗ của mình.
- Phải biết vỗ tay tán thưởng đúng lúc, đúng nơi.

* **Không nên**

- Dẫn theo trẻ em nếu nội dung không phải dành cho chúng.
- Nói chuyện riêng làm ảnh hưởng đến người khác.
- La hét, hô hào, ca tụng gây huyên náo.
- Ăn uống, xả rác làm ảnh hưởng đến người xung quanh và gây mất vệ sinh.
- Có những cử chỉ quá thân mật, riêng tư.

4.3. Ở nhà hàng, tiệm ăn

* **Nên làm**

- Ngồi tư thế lịch sự, không gác chân lên bàn, ghế.
- Khi tham dự các bữa tiệc tự chọn (Buffet), mỗi người cần phải xếp hàng lấy đồ ăn theo thứ tự. Ai lấy trước tránh lấy quá nhiều vì ăn không hết phải bỏ đi, trong khi những người lấy sau không còn các món ngon.

- Không lãng phí, để thừa đồ ăn, thức uống.

* **Không nên**

- Lớn tiếng quát nạt, la mắng người phục vụ.

- Dùng đũa, muỗng của mình để lấy đồ ăn trong đĩa thức ăn chung hoặc lấy cho người khác.

- Chỉ ăn món mình thích, làm sao để mọi người đều có phần ăn.

- Nói chuyện, đùa giỡn ồn ào làm ảnh hưởng người xung quanh.

4.4. Ở các cơ sở di tích, tín ngưỡng, tôn giáo

* **Nên làm**

- Tuân thủ các quy định tại cơ sở.

- Trang phục lịch sự, phù hợp với thuần phong mỹ tục.

- Hạn chế thắp hương, đốt vàng mã.

- Thái độ trang nghiêm, tôn trọng, thể hiện lòng thành kính.

- Luôn ý thức bảo vệ, giữ gìn tài sản, bảo vật, cổ vật.

* **Không nên**

- Nói tục, chửi thề xúc phạm tâm linh.

- Xuyên tạc, nói sai lệch về các giá trị, kiến trúc văn hóa, nghệ thuật.

- Nói chuyện lớn tiếng, đùa giỡn, chen lấn, xô đẩy gây mất trật tự.

- Có những cử chỉ thân mật ở nơi tôn nghiêm.

- Tham gia các hoạt động mê tín dị đoan, cờ bạc.

- Viết, vẽ bậy tại các cơ sở di tích, tín ngưỡng, tôn giáo.

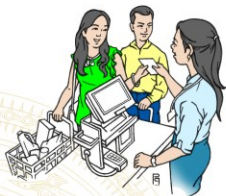
4.5. Ở siêu thị, chợ và trung tâm thương mại

* **Nên làm**

- Chọn đúng hàng hóa cần mua, khi không muốn mua, hãy trả lại vị trí ban đầu.

- Có thái độ hợp tác khi được nhân viên hướng dẫn, nhắc nhở.

- Từ chối mua hàng, xếp hàng đến lượt tính tiền.

* **Không nên**

- Làm xáo trộn hàng hóa, làm mất thời gian và gây khó khăn cho nhân viên phục vụ.

- Nói chuyện lớn tiếng, tự ý mở bao bì đối với các hàng hóa không được phép.

5. Khi tham gia giao thông

* Nguyên tắc chung

- Chấp hành nghiêm các quy định của Luật Giao thông đường bộ, thực hiện văn hóa giao thông.

- Không vi phạm và tiếp tay cho các hành vi vi phạm pháp luật, trật tự an toàn giao thông.

- Bảo đảm tình trạng sức khỏe về thể chất và tinh thần khi tham gia giao thông.

- Khi tham gia giao thông phải đi bên phải, đi đúng phần đường, làn đường và phải chấp hành hệ thống báo hiệu đường bộ.

- Không nhận tờ rơi ở các giao lộ; nếu nhận, hãy cất giữ hoặc bỏ rác đúng nơi quy định.

- Tận tình giúp đỡ người bị nạn, người già, người khuyết tật, trẻ em khi tham gia giao thông. Có thái độ hợp tác, hành vi ứng xử văn minh, lịch sự khi xảy ra tai nạn giao thông.

- Khi thấy các sự cố về đường sá, phương tiện, nên chủ động báo hiệu, thông báo cho nơi liên quan, để kịp thời xử lý.

5.1. Khi sử dụng các loại phương tiện công cộng: xe buýt, taxi, tàu hỏa...

* **Nên làm**

- Xếp hàng khi lên tàu, xe.
- Để người trên xe xuống trước rồi hãy bước lên.
- Hãy giúp đỡ người khác khi lên, xuống xe khi cần thiết.
- Nhường chỗ cho người già, trẻ em và phụ nữ mang thai.
- Hãy tố giác những hành vi lợi dụng móc túi trên các phương tiện công cộng.
- Khi đi xe buýt hãy chuẩn bị sẵn tiền lẻ để trả tiền xe (đừng bắt người khác chờ đợi bạn).

- Nói chuyện quá lớn làm ảnh hưởng đến người khác.
- Xả rác trên phương tiện công cộng.
- Hút thuốc trên các phương tiện công cộng.

5.2. Khi điều khiển xe gắn máy, xe máy điện, xe đạp điện, xe ô tô

* *Nên làm*

- Đã uống rượu, bia thì tuyệt đối không lái xe.

- Khi đi xe gắn máy, xe máy điện, xe đạp điện phải đội mũ bảo hiểm đúng quy định, bảo đảm chất lượng và cài quai đúng quy cách.

- Hãy thắt dây an toàn khi đi xe ô tô ở tất cả các hàng ghế có trang bị dây an toàn.

- Không sử dụng điện thoại, dùng dù khi đang điều khiển xe hoặc làm các việc khác gây mất tập trung khi lái xe.

- Phải ra tín hiệu trước khi cho xe chuyển hướng (đúng lúc).

- Hãy giữ khoảng cách an toàn với xe chạy phía trước để kịp thời xử lý các hình huống bất ngờ có thể xảy ra.

- Không chạy quá tốc độ quy định và phóng nhanh, vượt ẩu, vượt đèn đỏ, lấn tuyến. Tập luyện thói quen và ý thức lái xe an toàn.

- Hãy chú ý nơi dành cho người đi bộ qua đường.

- Sử dụng còi đúng lúc và khi thật sự cần thiết.

- Khi xảy ra va quệt hãy luôn giữ bình tĩnh và ứng xử văn minh.

- Hãy nhắc người khác khi họ quên tắt đèn, gạt chân chống...

*** Không nên**

- Tự tập gây cản trở giao thông.

- Chen lấn, leo lề khi kẹt xe.

- Chạy quá nhanh làm văng nước lên người khác khi trời mưa.

5.3. Khi đi bộ

* *Nên làm*

- Luôn đi trên lề đường, không đi xuống lòng đường. Trong trường hợp bắt buộc phải đi xuống lòng đường, hãy quan sát thật kỹ những phương tiện xung quanh để tránh không xảy ra va quệt.

- Đi đúng nơi dành cho người đi bộ, khi qua đường, phải đi đúng vạch, đúng lúc đèn dành cho người đi bộ được phép qua.

- Gặp chỗ chật phải nhường bước cho người khác.

- Nên nhặt bỏ những thứ nguy hiểm trên lề đường như lọ chai, cục gạch... vì nó có thể gây nguy hiểm cho mình và người khác.

* Không nên

- Khạc nhổ, xả rác ngoài đường.
- Nói chuyện quá lớn, đùa giỡn gây mất trật tự.
- Có thái độ, cử chỉ quá thân mật ngoài đường.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Gisele D'assally - Jean Beaudry, Nguyễn Văn Hán - Phan Trác Hiệu (biên dịch) (1998), Nghệ thuật sống xã giao hằng ngày, Nxb. Trẻ, Tp. HCM.

- Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Tp. HCM (2008), Văn hóa giao tiếp trong đời sống cộng đồng, Tài liệu tập huấn tuyên truyền năm 2008, Tp. Hồ Chí Minh.

- Cung Vũ (2012), Đắc nhân tâm cư xử, xã giao hằng ngày, Nxb. Văn hóa thông tin, Hà Nội.

- Chu Nam Chiếu – Tôn Văn Hiểu (chủ biên), Phương Linh (người dịch) (2014), Học cách ứng xử - Tôi tin tôi có thể làm được, Nxb. Kim Đồng, Hà Nội.

- Cẩm nang về văn hóa giao tiếp - ứng xử trong cộng đồng dân cư (2015), Ủy ban nhân dân Quận 1.

- Chỉ thị số 27-CT/TW ngày 12 tháng 01 năm 1998 của Bộ Chính trị về việc thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội và Nghị định 110/2018/NĐ-CP của Chính phủ về quản lý và tổ chức lễ hội.

- Nghị định số 100/2019/NĐ-CP ngày 30/12/2019 của Chính phủ về quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông đường bộ và đường sắt.

- Quyết định số 854/QĐ-BVHTTDL ngày 17/03/2020 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về ban hành Kế hoạch thực hiện thí điểm “Bộ tiêu chí ứng xử trong gia đình” năm 2020.

- Quyết định số 1280/QĐ-UBND ngày 14/04/2020 của Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh về việc ban hành các tiêu chuẩn văn hóa giai đoạn 2020 - 2025.